

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde, kapasite aşırı doluluk oranları, uzun süren yargılama süreçleri ve haksız tutuklamalar nedeniyle adaletsiz birçok uygulama yaşanmaktadır. Cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslararası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu ve kanuna aykırı işlemlerin olmayacağını görülmesi gereken yerlerden biri de yargılama süreçleri ve devamında infaz alanları olan cezaevleridir. 2020 yılı başından Eylül 2022 dönemine kadar en az 143 tutuklunun Türkiye cezaevlerinde yaşamını yitirdiği kamuoyuna yansımıştır. Cezaevlerinde hukuk dışı bir şekilde tutulan on binlerce tutuklunun yaşam hakları risk altındadır. Türkiye cezaevlerinde işkence, kötü muamele, mobing ve şüpheli ölümler sistematik bir hal almıştır. İşkence ve şüpheli ölüm iddiaları yeterince soruşturulmamakta, sorumlular yaptırımsız bırakılmakta ve ölümlerin yaşandığı cezaevlerinin idarecileri görevlerine devam ettirilmektedir. Elbistan cezaevinden Erzurum Cezaevlerine sürgün edile Erdal Laçın, Abdullah Demir ve ismi öğrenilemeyen bir tutuklunun gördükleri işkence nedeniyle durumlarının ağır olduğu ve hastaneye kaldırıldıkları iddia edilmektedir.

Van'daki cezaevlerinden Türkiye'nin çeşitli cezaevlerine sürgün edilen tutukluların aileleri, avukatları ve insan hakları savunucuları tutukluların yaşam ve sağlık hakları konusunda endişe içindedir. Sürgün sevkleri sırasında tutuklulara yönelik işkence ve kötü muamele iddialarının yanı sıra gittikleri cezaevlerinde de kötü muamele ve işkence iddiaları mevcuttur. Bazı tutukluların (Şirvan Şedal, M.Salih Çiçek, Ramazan Korkmaz, Mehmet Kültür, Uzan Tolay, Ahmet Anıği, İhsan İgrinc, Barış Alhani isimli tutuklular) hangi cezaevlerine götürüldüğüne ve son durumlarına dair bilgi aile ve avukatlarına verilmemiştir.

Van'dan Antalya S tipi cezaevine sürgün gönderilen tutuklular (Nazmi Aydın, Mert Ekinci, Şaban Tekin, Ferhat Sayiner, Medet Oruç, M. Nevroz Korkmaz isimli tutuklular); Van'dan Elazığ 1.nolu T Tipi Cezaevi'ne sürgün gönderilen tutuklular (Abdo Şeyh, Metin Aşkan, Yusuf Kılıçlı, Mahsun Kırdağ isimli tutuklular); Van'dan Çorum Cezaevi'ne Sürgün edilen Zekerya Seven; Van'dan Tokat T Tipi Cezaevi'ne sürgün gönderilen tutuklular (İzbat Orhan, İlhan Talay isimli tutuklular); Van'dan Erzurum Dumlu 1.Nolu Cezaevi'ne sürgün gönderilen tutuklular (Necmettin Abi, Emrah Yakut, Sinan Karer, Ziya Ataman isimli tutuklular) hakkında aileleri, avukatları ve insan hakları savunucularına gerekli açıklama, bilgilendirme

ve görüşme imkanları sağlanmamıştır. 8'inin nereye götürüldüğü bilgisi ailelerine verilmeyen 25 tutuklunun Van'dan çeşitli yerlere sürgün edilmesi tutuklu aileleri içinde büyük bir eziyet ve toplumsal sorundur. Bu şekilde yasal bir hak olan ziyaret hakları fiilen engellenmektedir. Önemli bir kısmının sağlık sorunları olan bu tutukluların ailelerinden uzak ve rızaları dışında bir yer değişikliğine maruz bırakılması infaz rejimini eziyet ve işkence rejimine dönüştürme riskini içermektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Van'daki cezaevlerinden çeşitli cezaevlerine sürgün edilen Şirvan Şedal, M.Salih Çiçek, Ramazan Korkmaz, Mehmet Kültür, Uzan Tolay, Ahmet Anıği, İhsan İgrinc, Barış Alhani, Nazmi Aydın, Mert Ekinci , Şaban Tekin, Ferhat Sayiner, Medet Oruç, M. Nevroz Korkmaz, Abdo Şeyh, Metin Aşkan, Yusuf Kılıçlı, Mahsun Kirdağ, Zekerya Seven, İzbat Orhan, İlhan Talay Necmettin Abi, Emrah Yakut, Sinan Karer ve Ziya Ataman isimli tutukluların sürgün edilmesinin gerekçeleri nelerdir?
- 2) Van'da tutuklu iken hangi ceza evlerine sürgün edildikleri aileleri ve avukatlarına bilgi verilmeyen Şirvan Şedal, M.Salih Çiçek, Ramazan Korkmaz, Mehmet Kültür, Uzan Tolay, Ahmet Anıği, İhsan İgrinc, Barış Alhani isimli tutuklular hangi cezaevlerine götürülmüştür? Bu kişilerin aileleri ve avukatlarına neden bilgi verilmemektedir?
- 3) Van'daki cezaevlerinden Antalya S Tipi, Elazığ 1 Nolu T Tipi, Tokat T Tipi, Erzurum Dumlu 1 Nolu ve Çorum Cezaevi'ne sürgün edilen tutuklulara yönelik sürgün yapılan cezaevleri idarelerinin, mahkumları sevk sürecinde işkence ve kötü muameleye neden olduğuna dair iddialara hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 4) Van'da tutuklu iken çeşitli cezaevlerine sürgün edilen tutukluların sevk ve teslim süreçlerinde işkence ve kötü muamele iddiaları hakkında soruşturma başlatacak mısınız?
- 5) Elbistan cezaevinden Erzurum'a sürgün gönderilen ve su süreçte gördükleri işkence nedeni ile hastaneye kaldırıldıkları iddia edilen Erdal Laçın ve Abdullah Demir isimli tutuklulara yönelik muamele hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 6) Sürgün, sevk ve mahkumların teslim alınması sürecinde işkence ve kötü muamele yaptığı iddiası ile hakkında soruşturma açılan kamu görevlisi sayısı kaçtır? Bu kişilerden kaç görevden uzaklaştırılmış ve suçu nedeniyle yaptırma maruz kalmıştır?
- 7) Tutuklu ve hükümlülerin aileleri ile yasal hakları olan ziyaretler kapsamında görüşebilmeleri amacıyla rızaları ile ailelerine yakın yerlere sevk edilmesi için bir çalışma başlatacak mısınız?
- 8) Türkiye cezaevlerinde sistematik hak ihlallerinin önüne geçilmesi, yaşam hakkının korunması, hücre cezası verilen mahpusların yaşam haklarının korunabilmesi ve hukukun verdiği hakların uygulanabilmesi için hangi çalışmaları yürüteceksiniz?